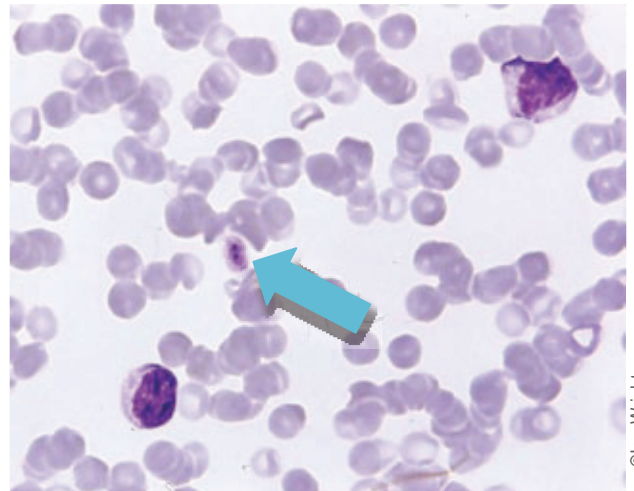

Anaplasma spp.

- Koerte anaplasmoos on puuksuuratud haigus, mille tekitajateks on *Anaplasma platys* või *A. phagocytophilum*, obligatoorne gram-negatiivne *Anaplasmataceae* hulka kuuluv bakter.
- *A. phagocytophilum*' i tropism granuloosüütidele põhjustab granuloosüütset anaplasmoosi. Võib nakatada ka inimesi.
- *A. platys*' el on tropism vereliistakutele, põhjustades koerte tsüklilist trombotsütopeeniat.
- Euroopas on *A. phagocytophilum*' i peamiseks siirutajaks *Ixodes ricinus* ja *A. platys*' e peamiseks siirutajaks on *Rhipicephalus sanguineus*.
- Närlilised, kodu- ja metsmäletsejalised ning võimalik, et ka linnud võivad olla reservuaariks.
- Mõlema haiguse seroprevalentsus varieerub Euroopa erinevates osades, kuid võib ulatuda koguni 70 %-ni.
- Haigus möödub sageli ise või kulgeb asümptomaatiliselt.

©lan Wright

Anaplasma platys trombotsüütides (noolega näidatud).

Millal nakkust kahtlustada?

■ Kliinilised tunnused

- Letargia
- Palavik (tsükliline *A. platys*' e nakkuse puhul)
- Isutus
- Vastumeelne liikumine
- Longe
- Diarröa
- Veritsushäired
- Lümfadenopaatia
- Märkus: nakatunud koerad on sageli asümptomaatilised

■ Laboratoorne diagnostika

- Trombotsütopeenia (tsükliline *A. platys*' e nakkuse puhul)
- Leukopeenia
- Mõõdukas aneemia
- Kergelt kõrgenenud maksaensüümide aktiivsus

■ Päritolu/reisiajalugu

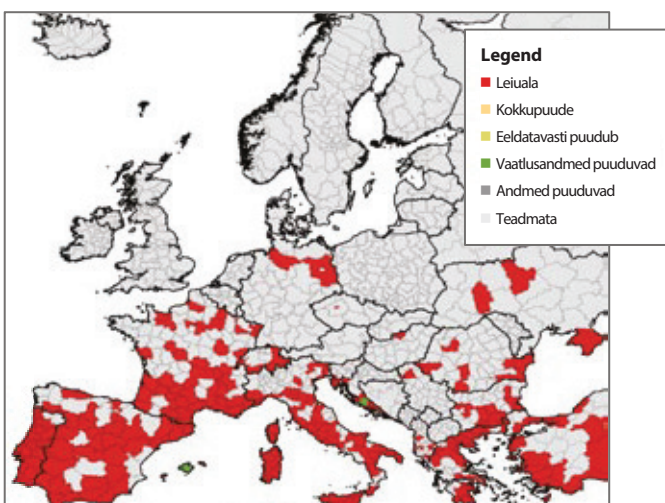
- Riskirümas on koerad, kes elavad, pärinevad või on reisinud riikides, kus parasiit on endeemiline.
- Koeri, kes on riikides, mida praegu ei peeta endeemilisteks, ei tohiks pidada riskivabaks.

Kuidas nakkust kinnitada?

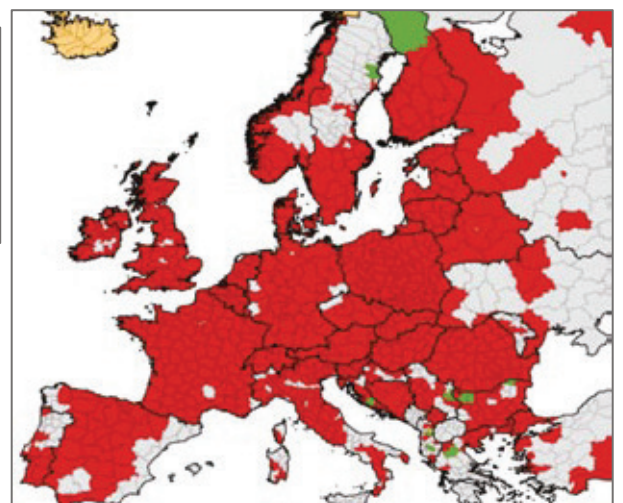
■ **Vereäie:** mikroskoopilisel määramisel on Giemsa või Wright' i meetodil värvitud vereäietes näha bakterite tsütoplasmasisesed kogumid (moorulid) granuloosüütides (*A. phagocytophilum*) või vereliistakutes (*A. platys*). Kiire, odav. Madal tundlikkus, kehvem spetsiifilisus juhul, kui testi läbiviiv inimene on kogenematu. Kasulik esmane test. Negatiivne tulemus ei välista nakkust.

■ **Seroloogia (ELISA ja IFAT):** Väga tundlik. Näitab kokkupuudet nakkusega, kuid ei kinnita aktiivset nakkust või haigestumist. Antikehad tekivad 3-4 nädalat pärast nakatumist. *A. phagocytophilum*' i ja *A. platys*' e vaheline ristireaktiivsus. Sobib nakkusega kokkupuute tuvastamiseks, kuid seda peab alati interpreteerima koos kliiniliste tunnustega ja patsiendi haiguslooga. Diagnoosi kinnitab 4x või veel kõrgem seerumi antikehade tiitri tõus ägedas ja taastumisfaasis. Kvantitatiivne seroloogia (kiirtest) ei ole piisav.

■ **PCR:** väga spetsiifiline ja viitab aktiivsele nakkusele. Vere PCR on tundlik *Anaplasma spp* määramiseks. Määramine varajane, 4-10 päeva pärast nakkust.

© ECDC 2018

Rhipicephalus sanguineus puukide (vasakul, jaanuar 2018) ja *Ixodes ricinus* puukide (paremal, juuni 2018) levik

Haiguse ravi

- Doksütsükliin 5 mg/kg/12 tunni tagant või 10 mg/kg/24 tunni tagant, suukaudselt 28 päeva. Granulotsüütilise anaplasmoosiga noortel loomadep peetakse doksütsükliini esimese valiku ravimiks, hoolimata hambaemali hüpoplaasia või värvimuutuse riskist.
- Haiguse varajases järgus manustatud antibiootikumide tulemusena paraneb prognoos ja efektiivsus. Ravivastust peaks hakkama nägema 48 tunni jooksul. Siiski tuleb ravi bakterikoormuse vähendamiseks jätkata.
- Toetusravi – veritsushäirete korral, mis on tingitud raskest trombotsütopeeniast (harvaesinev *A. phagocytophilum*' i nakkuse puhul) – trombotsüütide/plasma transfusioon, vinkristiin 0,02 mg/kg IV boolus ühekordselt.
- Korrata seroloogilist uuringut 6 kuud pärast ravi algust ja seejärel iga 6–12 kuu tagant.

Euroopas on *Anaplasma phagocytophilum*' i peamiseks siirutajaks *Ixodes ricinus* puuk.

Nakatamise vältimine

- **Puugiennetusvahendite kasutamine** – edasikandumine on seotud kinnitumise kestusega, seega toode, mis tapab või tõrjub puuke, vähendab haiguste edasikandumise riski ja mida kiiremini see mõjub, seda suurem on kaitse. Sobivaima toote valik peab vastama nõuetele, elustiilile, omaniku võimalustele ja muudele lemmikooma parasiititõrje vajadustele.
- **Puukide kontrollimine** – koeri tuleb kontrollida vähemalt üks kord 24 tunni jooksul. Leitud puugid tuleb koheselt eemaldada ilma puuke ärritamata, sest see suurendaks patogeeni ülekandumise riski.

Nakatamise vältimine

- Puuke hävitava või peletava toote kasutamine vähendab puukide poolt siirutatavate patogeenidega kokkupuutumise riski anaplasmoosi endemilisse piirkonda reisimisel.
- Vähendades oluliselt puukide kaudu levivate patogeeni levikut, ei ole ükski puugiennetusvahend 100% efektiivne. Koeri tuleks seetõttu iga 24 tunni tagant kontrollida ning leitud puugid koheselt eemaldada.

Koeri tuleb kontrollida vähemalt üks kord 24 tunni jooksul. Leitud puugid tuleb koheselt eemaldada.

Anaplasmoos: puugid kannavad haigust ühelt peremeesorganismilt teisele

